



**УМАНСЬКИЙ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ  
САДІВНИЦТВА**

**МЕНЕДЖМЕНТ  
XXI СТОЛІТТЯ: ПРОБЛЕМИ І  
ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**м. Умань  
11 жовтня 2019 р.**

УДК 338  
М58

*Рекомендовано до друку  
вченою радою факультету менеджменту  
Уманського національного університету садівництва  
(протокол № 1 від 12 вересня 2019 р.)*

**Редакційна колегія:**

- ВЕРНЮК Н.О.** – к.е.н., доцент, декан факультету менеджменту;  
**НОВАК І.М.** – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту;  
**ТРАНЧЕНКО Л.В.** – д.е.н., професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи;  
**ПЕТРЕНКО Н.О.** – д.е.н., доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування;  
**МАШКОВСЬКА Л.В.** – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін;  
**КОМІСАРЕНКО Н.О.** – к.пед.н., доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов;  
**ПТЕЛЬ Н.Я.** – к.е.н., доцент, заступник декана факультету менеджменту з наукової роботи.

*За достовірність інформації відповідальність несуть автори публікацій.*

М58 **Менеджмент XXI століття: проблеми і перспективи: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Умань, 11 жовтня 2019 р. / Редкол.: Новак І.М. (відп. ред.) та ін. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. – 236 с.**

Збірник містить доповіді наковців, які були розглянуті на IX Всеукраїнській науково-практичній конференції «Менеджмент XXI століття: проблеми і перспективи», що відбулася 11 жовтня 2019 р. в м. Умань.

У наукових матеріалах висвітлюються проблемні питання розвитку теорії та практики менеджменту в глобальному конкурентному середовищі. Розраховано на наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів та фахівців, які займаються питаннями розвитку менеджменту.

**УДК 338**

2. Десятніков І. Стратегічні напрями розвитку туризму Черкаського регіону / І. Десятніков // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. – 2018. – Вип. 40. – Ч. 1– С. 141–145.

## **КЛАСТЕРИЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**І. М. Кирилук**

*кандидат економічних наук, доцент*

**Л. А. Чвертко**

*кандидат економічних наук, доцент*

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

В умовах глобалізації й структурної перебудови економіки, посилення економічної конкуренції й поширення інтеграційних тенденцій туризм відіграє важливу роль у подоланні кризових явищ в економіці країни, оскільки є важливим фактором соціально-економічного розвитку регіонів. Позитивні тенденції розвитку вітчизняного туризму, що спостерігаються протягом останніх років в Україні, забезпечують зростання рівня зайнятості населення, надходження інвестиційних потоків до регіонів, наповнення державного та місцевих бюджетів.

Ділова активність суб'єктів господарювання, які функціонують на території регіону, безпосередньо впливає на темпи і стійкість його соціально-економічного розвитку в умовах невизначеності ринкового середовища. Одним із чинників організації високотехнологічного виробництва та засобом підвищення ефективності використання туристсько-рекреаційних ресурсів регіону є формування туристичних кластерних утворень галузевого та міжгалузевого характеру.

Кластери у всьому світі вважаються ефективним засобом формування національних конкурентних переваг, підвищення ефективності виробництва за рахунок вертикальної та горизонтальної інтеграції як окремих галузей, так і підприємств. Завдяки активному функціонуванню кластер розкриває можливості регіону як привабливої туристичної дестинації та забезпечує залучення інвестицій, створює привабливий інвестиційний клімат, здатний збільшити обсяги капіталовкладень у туристичний та курортно-рекреаційний комплекс і його інфраструктуру [1].

Оскільки індустрія туризму має свої особливості, туристичний кластер суттєво відрізняється від виробничого, а його формування потребує об'єднання зусиль підприємств різних видів економічної діяльності. Функціонування туристичного кластера як форми концентрації туристичних складових у регіоні, за рахунок виникнення мережових зв'язків між підприємствами, які географічно зосереджені на його території і задіяні у формуванні, просуванні й реалізації туристичного продукту, створює можливості більш повного використання його туристсько-рекреаційного потенціалу, а також сприяє

розвитку туристичних дестинацій. Активна взаємодія всіх учасників туристичного кластеру дозволяє отримати загальний результат – комплексний туристичний продукт, що конкурентоспроможний на міжнародному ринку туристичних послуг, який не можливо отримати від ізольованого функціонування кожного елементу цієї системи.

Основним споживачем туристичних послуг є турист, який формує вимоги до туристичного продукту. Зважаючи на це, саме ступінь задоволення духовних, емоційних потреб туриста формує рівень конкурентоспроможності в галузі. Під час формування туристичного кластера на будь-якому територіальному рівні необхідно враховувати, що недостатній рівень розвитку хоча б однієї із складових туристичної інфраструктури може негативно відобразитись на загальному враженні туриста від відвідування туристсько-рекреаційного регіону. Тому завданням туристичного кластеру є успішне просування на ринку туристичного продукту і досягнення спільного економічного результату завдяки ефективному управлінню й застосуванню маркетингових комунікацій та співпраці взаємопов'язаних підприємств та установ, які спільно використовують туристичні ресурси, спеціалізовану туристичну інфраструктуру, локальні ринки праці.

Створення туристичних кластерів у різних регіонах країни є перспективним напрямом та відіграє позитивний вплив на розвиток туризму на їхній території. Черкащина – унікальний регіон, що має вдале географічне розташування, природно-рекреаційний потенціал, історичне минуле та культурне значення. Ефективному використанню цього потенціалу сприятиме створення у липні 2018 року на території області туристичного кластера «Західна Черкащина». Кластер створено в рамках реалізації національного проекту «Туристичні кластери 300+», який ґрунтується на світовому досвіді кластерної моделі туристичної індустрії.

Туристичний кластер «Західна Черкащина» діє на території дев'яти районів Черкаської області, а саме: Жашківського, Звенигородського, Катеринопільського, Лисянського, Маньківського, Монастирищенського, Тальнівського, Уманського та Христинівського [2]. Згідно з даними офіційної статистики, загальна площа зазначеного туристичного кластеру складає 7820 кв. км. Кількість населення на цій території становить 305,3 тис. осіб.

Керівництво діяльністю туристичного кластера здійснюється через Громадську організацію «Асоціація туризму та гостинності Західної Черкащини». У грудні 2018 року в Черкасах під час туристичного форуму «Відкриваємо Черкащину разом» підписано Меморандум про співпрацю між Черкаською ОДА та громадською організацією «Асоціація туризму та гостинності Західної Черкащини», у січні 2019 – Меморандум про співпрацю з Уманською міською радою і Уманською районною радою.

Метою діяльності туристичного кластера «Західна Черкащина» є покращення умов для прийому туристів в місті Умані, а також створення сучасної туристичної інфраструктури в Буцькому каньйоні та в інших популярних туристичних місцях регіону.

Основними завданнями діяльності кластера є об'єднання підприємців, інвентаризація туристичних об'єктів кластера, залучення інвестицій до туристичної та супутніх галузей регіону, створення конкурентоспроможного туристичного продукту, надання консультацій та інформаційної підтримки членам туристичного кластеру та створення стратегії туристично-рекреаційного розвитку Західної Черкащини.

Створення у туристичному кластері сучасного, цікавого туристичного продукту високої якості, безпечного і доступного для споживачів, дасть змогу привабити туристів та домогтися їх заінтересованості залишитися на декілька днів для відвідування усіх туристичних об'єктів на території, яку він об'єднує. Для цього фахівці туристичного кластеру «Західна Черкащина» спільно з туроператором SunCity Travel розпочали здійснення регулярних турів вихідного дня з Києва за новими маршрутами, серед яких: «Інша Умань», «Український Стоунхендж – Буцький каньйон», «Заповідник «Трипільська культура» + дегустація вина в м. Умані» та ін.

Слід зазначити, що за короткий період діяльності фахівцями туристичного кластеру «Західна Черкащина» організовано і проведено різноманітні туристичні заходи, серед яких туристичний ярмарок «Західна Черкащина», Фестиваль сиру і вина, День вуличної музики, фестивалі «Буку Grill Fest», «HOLI DANCE UMAN 2019» тощо. Проведення таких заходів об'єднує підприємців з дев'яти районів центру України, спонукає до створення сучасного конкурентоспроможного туристичного продукту для внутрішнього туризму та сприяє розвитку в'їзного туризму, приваблює значну кількість туристів, що в свою чергу забезпечує додаткові надходження до місцевого бюджету.

Подальший розвиток і функціонування туристичних кластерів потребує підтримки органів регіонального та місцевого самоврядування для розвитку територіально-інноваційних об'єднань, удосконалення інформаційного забезпечення, економічної мотивації для підприємств, які могли б стати учасниками туристичного кластера.

### **Список використаних джерел**

1. Кирилюк І. М. Проблеми та перспективи залучення інвестицій в туристичну сферу/ І. М. Кирилюк, Л. А. Чвертко // Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачєво, 21-22 березня 2017 р. – Мукачєво: Мукачєвський державний університет, 2017. – С. 366-369.

2. Туристичний кластер Західна Черкащина [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://tourcluster.ck.ua/>